

5 mars 2025

Justitiedepartementet

Ju2024/02386

Internetstiftelsens remissvar på Personuppgifter och mediegrundlagarna (SOU 2024:75)

Stiftelsen för Internetinfrastruktur ("Internetstiftelsen") har beretts tillfälle att yttra sig över utredningen Personuppgifter och mediegrundlagarna.

Om Internetstiftelsen

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället.

Vi är en stiftelse och vår urkund slår fast att vi ska säkerställa en stark och säker infrastruktur för internet som tillgodoser dagens och framtidens behov i Sverige samt främja forskning, utbildning och undervisning med inriktning på internet. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter även drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt och att ge kunskap om internetanvändningen i Sverige samt digitaliseringens påverkan på individ och samhälle.

Vi tycker om och tror på internet och brinner för att dela med oss av vår kunskap. Vår vision är att alla i Sverige vill, vågar och kan använda internet.

Sammanfattning

Internetstiftelsen delar utredningens bedömning att det finns ett behov av att begränsa grundlagsskyddet för söktjänster, med hänsyn till de problem som uppmärksammats i utredningen. Dock vill Internetstiftelsen poängtera att vi inte oreserverat ställer oss bakom begränsningar av grundlagsskyddet till förmån för andra rättigheter, såsom till exempel skyddet för den personliga integriteten. Frågorna i utredningen är oerhört komplexa och Internetstiftelsen är fullt medveten om att det finns behov i samhället att möjliggöra legitim användning av söktjänsterna, något som lagstiftaren eller rättsutvecklingen behöver hantera.

Inledning

Internetstiftelsen har som utgångspunkt att våra yttranden och ställningstaganden ska vara tydligt kopplade till vår vision samt urkund enligt vilken Internetstiftelsen ska bidra till en positiv utveckling av internet i Sverige. Vi är medvetna om att frågorna som utredningen har att ta ställning till rör komplexa områden, som både kan stärka och försvaga användningen av internet. Med detta menar vi att både yttrandefrihet och skydd för den personliga integriteten har en given plats när vi använder och tar del av allt det som finns på internet.

Internetstiftelsens anser vidare att yttrandefriheten och den personliga integriteten är grundläggande intressen som behöver värnas om i ett demokratiskt samhälle. Detta är Internetstiftelsens utgångspunkt vid besvarandet av remissen.

Internetstiftelsen är vidare fullt medveten om att söktjänsterna har stor betydelse för flera aktörer på marknaden, till exempel det journalistiska arbetet, samt även att användning av söktjänsterna vid bakgrundskontroller är viktig. Det finns följaktligen behov i samhället att möjliggöra legitim användning av söktjänsterna, något som lagstiftaren eller rättsutvecklingen behöver hantera, i samråd med berörda parter.

Överväganden och förslag

9.1 Om behovet av att begränsa grundlagsskyddet för söktjänster

Internetstiftelsen delar utredningens bedömning att det finns ett behov av att begränsa grundlagsskyddet för söktjänster, med hänsyn till de problem som uppmärksammats i utredningen.

Internetstiftelsen är medveten om de svåra gränsdragningarna mellan integritet och yttrandefrihet men ser, likt utredningen också svårigheter i att låta det särskilda grundlagsskyddet för tryck- och yttrandefriheten fullt ut omfatta söktjänster som normalt inte används inom ramen för den fria nyhetsförmedlingen, den – med ett uttryck som förekom i förarbetena till TF – obeskurta politiska debatten eller i övrigt på ett mer omedelbart sätt omfattas av de ändamål som anges i portalparagraferna i Tryckfrihetsförordningen (TF) och Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

Dock vill Internetstiftelsen poängtera att vi inte oreserverat ställer oss bakom begränsningar av grundlagsskyddet till förmån för andra rättigheter, såsom till exempel skyddet för den personliga integriteten.

Internetstiftelsens ställning är att arbeta för ett öppet och säkert internet i syfte att göra nätet till en plats där alla kan och vågar ta del av internets möjlighet. Både den personliga integriteten som yttrandefriheten är väsentliga för att folk ska kunna och våga ta del av internet och dess möjligheter. Frågorna i utredningen är oerhört komplexa och vi ser risker när det sker förflyttningar av gränser till förmån för en rättighet, på bekostnad av en annan. Vi ser också risker med när gränser förflyttas, att dessa inte kan flyttas tillbaka om utvecklingen sker på ett sätt som lagstiftaren eller samhället inte avsåg med lagändringen eller finner önskvärd.

Vi har full förståelse för utmaningarna som dessa typer av frågor väcker, men vill poängtera vikten av att alltid arbeta för att hitta en balans när dessa viktiga frågor möts. Vid dessa typer av komplexa frågeställningar är det av stor vikt att företrädare från alla delar av samhället, som företräder olika perspektiv, får komma till tals så att debatten och lösningen blir så balanserad och proportionerlig som möjligt.

9.2 Grundlagsändringar som kan stärka skyddet för personuppgifter i söktjänster

Internetstiftelsen har inget att erinra mot förslaget att ändringarna, i syfte att stärka skyddet för personuppgifter i söktjänster, utformas som generella undantagsbestämmelser i TF och YGL.

9.3 Hur bör grundlagsundantaget utformas?

Internetstiftelsen har inget att erinra mot förslaget att delegationsbestämmelserna ändras enligt utredningens förslag.

9.4 Om behovet av ändringar i vanlig lag

Internetstiftelsen har inget att erinra mot utredningens bedömning.

Ärendet har beretts av senior jurist Filippa Murath. I beredningen har seniora juristen Jonas Råberg samt Vice President Communications & Public Benefit Jannike Tillå deltagit.

För Internetstiftelsen



Carl Piva, vd